

Aan de leden van de Tweede Kamer
t.a.v. de vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Per e-mail: cie.vws@tweedekamer.nl

Datum	Bijlage(n)
12 oktober 2022	-
Contactpersoon	Doorkiesnummer
Esmé Wiegman – van Meppelen Scheppink	06 21 70 35 81
Onderwerp	Ons kenmerk
Behandeling begroting VWS 18-10-2022	VA22-081

Geachte leden van de Tweede Kamer,

In de week van 18 oktober 2022 behandelt u de begroting van het ministerie van VWS. Branchevereniging Valente maakt zich ernstig zorgen over het gebrek aan voortgang en urgentie om beleid te implementeren op het gebied van de aanpak van huiselijk geweld, van de aanpak van dakloosheid en de aanpak van beschermd wonen voor ggz cliënten.

Een jaar geleden constateerden we dat voorzetting en intensivering van beleidsprogramma's onder het vorige kabinet nog niet op gang was gekomen. Nu stellen we vast dat niet alleen cliënten van onze leden eindeloos wachten op ondersteuning en een woonplek, maar dat ook wij wachten concrete stappen van het kabinet om problemen op te lossen.

1. Voortzetten en borgen aanpak huiselijk geweld

Bij de vorige begrotingsbehandeling hebben wij aandacht gevraagd voor voortzetting en borging van instrumenten en projecten ontwikkeld in het kader van 'Geweld hoort nergens thuis' voor (en door) de vrouwenopvang. Het afgelopen jaar zijn daar initiatieven op het gebied van gendersensitief werken, aanpak Intieme terreur en het werken met plegers bijgekomen. De Kamerbrief 'Voortgang aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling', d.d. 28 september 2022, laat zien dat er veel mooie nieuwe initiatieven, plannen en 'implementatie impulsen' zijn, maar een stevige samenhangende ondergrond ontbreekt.

De randvoorwaarden voor (regionale) doorontwikkeling, implementatie en borging zijn – een jaar later – echter niet zichtbaar opgenomen in het Toekomstscenario Jeugd- en gezinsbescherming (waar Geweld hoort nergens thuis onder geschoven is). Ook de VWS begroting bevat geen financiële kaders die zicht geven op wat wel en wat niet voortgezet wordt en onder welke voorwaarden in 2023 en verder. Daarnaast hebben wij vraagtekens bij de samenhang tussen het nu in ontwikkeling zijnde nationaal actieplan seksueel overschrijdend gedrag en het vervolg op de aanpak van gendergerelateerd geweld in bredere zin. Als het nationaal actieplan seksueel geweld niet expliciet verbonden wordt met de voortzetting van de aanpak huiselijk geweld zoals die nog volop in ontwikkeling is, dan voorzien wij (verdere) versnippering, gebrek aan continuïteit en eigenlijk ook teloorgaan van veel in de afgelopen jaren gedane inspanningen en vesteringen.

Wilt u de staatssecretaris vragen op welke wijze hij de resultaten van het programma 'Geweld Hoort Nergens Thuis' voor de vrouwenopvang borgt? Hoe gaat hij organiseren dat het nationaal actieplan seksueel overschrijdend gedrag en de aanpak van huiselijk geweld in samenhang worden uitgevoerd?

2. Doordecentralisatie Beschermd Wonen Wmo2015

Staatssecretaris van Ooijen heeft op 30 juni 2022 in overleg met de VNG besloten om de doordecentralisatie van beschermd wonen door te zetten. Dit ondanks het advies van de Raad van State (RvS) om dit niet te doen zolang gemeenten de randvoorwaarden niet op orde hebben. De RvS constateert dat beschermd wonen een kostbare en specialistische voorziening is die door een klein aantal gemeenten wordt aangeboden ten behoeve van mensen met psychische problemen of ernstige handicaps en problemen met verslaving en veiligheid. Nu nog wordt deze voorziening in een beperkt aantal gemeenten geboden. Het kabinet wil dat alle gemeenten deze voorziening gaan ontwikkelen. De RvS voorziet dat cliënten de dupe worden van deze ontwikkeling en dat het stelsel van zorg ontoegankelijker en complexer wordt.

De VWS begroting voorziet niet in extra middelen voor gemeenten om de randvoorwaarden (zoals voldoende passende en betaalbare woningen, flexibele begeleiding, dagactiviteiten e.a.) op orde te krijgen. Ook in de uitvoeringskosten, die sterk zullen stijgen door de doordecentralisatie, is niet in de begroting voorzien. De uitvoering in het sociaal domein staat nu al ernstig onder druk. Gemeenten zullen veel meer ambtenaren nodig hebben voor een decentrale uitvoering. Het is de vraag, ook gezien de arbeidsmarktproblemen, of dat haalbaar is. Dat geeft ons weinig vertrouwen in een verdere decentralisatie van beschermd wonen.

Vanaf 2024 gaat het huidige budget verdeeld worden over 344 gemeenten in plaats van 43 centrumgemeenten. Het is onduidelijk welke gevolgen dat heeft voor de continuïteit en kwaliteit van zorg voor bestaande cliënten en de instandhouding van voldoende plekken voor beschermd wonen. Wij maken ons daar ernstige zorgen over.

Wilt u de staatssecretaris vragen welke financiële middelen hij gaat inzetten om ervoor te zorgen dat alle gemeenten voldoende woningen en begeleiding kunnen inzetten voor ggz cliënten? Hoe gaat hij de gemeenten compenseren voor de stijging van de uitvoeringskosten? Hoe borgt hij de continuïteit van beschermd wonen in de komende jaren?

3. Aanpak Dakloosheid: het duurt te lang

Veel centrumgemeenten en zorgaanbieders hebben met behulp van de zogenaamde 'Blokhuismiddelen' in 2020 en 2021 een transformatie van de maatschappelijke opvang ingezet. Slaapzalen zijn afgeschaft, er is geïnvesteerd in veiligheid en privacy, en in persoonlijke begeleiding die mensen sneller vooruit helpt. Het kabinet heeft in het coalitieakkoord gezorgd voor de continuering van extra middelen (€65 miljoen) voor de aanpak van dakloosheid. Dat is heel positief. Maar eerder dit jaar hebben we de staatssecretaris gevraagd om snelheid te betrachten bij de inzet van die middelen. Gemeenten willen hun plannen uit 2020 en 2021 doorzetten. Over de verdeling van de middelen voor 2022, kregen de gemeenten eind mei 2022 bericht. Over de verdeling van de middelen voor 2023 is nu nog niets bekend. Zo kunnen gemeenten geen beleid maken en uitvoeren. Ondertussen maken we ons grote zorgen over de toename van het aantal dakloze mensen dat aanklopt bij gemeenten en opvangorganisaties omdat er geen betaalbare woonplek voor hen is.

Wilt u de staatssecretaris vragen deze maand te laten weten hoe de middelen voor 2023 en volgende voor de aanpak van dakloosheid verdeeld gaan worden?

4. Tenslotte

De begroting van VWS gaat over curatieve zorg, over de langdurige zorg en over het sociaal domein: maatschappelijke ondersteuning. We zien dat het kabinet in alle beleidsvoornemens, akkoorden en visiedocumenten streeft naar preventie en de kanteling van de zorg, de juiste zorg op de juiste plek. En niet in de laatste plaats naar beheersing van de kosten. Wij vinden dat de begroting onvoldoende laat zien dat preventie het uitgangspunt moet zijn en dat in het sociaal domein geïnvesteerd moet worden om te voorkomen dat mensen steeds meer gebruik maken van curatieve en langdurige zorg.

Wilt u de bewindspersonen vragen hoe zij ervoor gaan zorgen dat de begroting ook laat zien dat de kanteling naar preventie en zorg thuis mogelijk wordt gemaakt, niet als bijzaak maar als hoofdzaak?

Voor informatie of nadere toelichting op deze brief kunt u terecht bij ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

Esmé Wiegman–van Meppelen Scheppink
Directeur Valente